

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se bevole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvo, na katero naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca poteče naročnina na prvo polletje. Prosimo gg. naročnike, da jo o pravem času ponové.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gld. 50 kr.
Za četrt leta	3 " 30 "
Za en mesec	1 " 10 "
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gld. — "
Za četrt leta	4 " — "
Za en mesec	1 " 40 "

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta	2 gld. 50 kr.
Po pošti prejemana " " "	3 " — "

Administracija „Slov. Naroda“.

O kongresu,

ki zboruje zdaj v Berlinu, so vse velike novine sicer polne člankov in telegramov, ki so pa polni praznote ali pa izmišljenostij. Zrna je v raznih poročilih prav malo, in to je naravno ker gospoda diplomatje so sklenili molčati in celo tiskarsko osobje, katero za kongres dela, je bilo zapriseženo, da ničesa ne izpove. Pač bode menda čez ta teden občno položje nekoliko posvetilo se tudi iz tajne zaporice diplomatične, ker izkustvo nas uči, da dan današnji je silno težko pred prežečim velikim novinarstvom tajnosti dolgo hraniti. Za zdaj, ob početku kongresa, pa se niti zgoditi nij moglo mnogo.

Nedeljski oficijalni telegrami iz Berlina poročajo sledeče: Dogovarjanja mej kongresnimi udi trajajo dalje. Videti je, da je Rusija pripravljena svojo vojsko iz Rumelije (izpred Carigrada) nazaj pomakniti, ako Turki Šumlo in Varso izpraznijo. (Novinarska poročila namreč trdijo, da Angleži to pred vsem zahtevajo in zdi se, da imajo Angleži na drugih vladah več podpore nego je dobro.) Kar se tiče rumunskega vprašanja zopetnega odstopa onega dela Besarabije, katero so Rusi morali leta 1856 ob pariškem miru Rumunom izročiti, ne zavzema se nobena velevlad posebnó, torej bode v tem Rusija svoj cilj dosegla, in to je važno.

Danes, v pondeljek, sešla se je ob dveh popoldne druga seja kongresova, in z njo menda se bode stoprav prestopilo v odločno delo.

Dozdani dogovori so, kakor „Pol. Corr.“ poročajo, jako mirú obetalni. Protivna poročila nekkih časnikov so torej gole kombinacije, vsako prorokovanje bi bilo dober kup, ker mogoče je na zadnje še vse. Le to je gotovo,

da naj bode izid kongresa kakoršen koli hoče, glavni cilj ruske vojske je in ostane sigurno dosežen, prvo osvobojenje Bolgarov in družih turških Slovanov. Vse drugo donese čas in kasnejši razvoj naše stvari.

Ljubljanski mestni zbor o jezиковem vprašanji.

V naslednjem priobčujemo celo debato ljubljanskega mestnega zbora o g. Pirkerjevem predlogu, naj se v ljubljanskih mestnih šolah več nemščine uči. Bralci bodo sprevideli, za kako pozitivne narodne pravice se imamo še boriti!

Odbornik Potočnik: Predlog šolskega odseka nam je še le prav za prav odkril, za katerim grmom zajec titi. Odkritosrčno moram tu povedati, da sem prepričan, da se s tem predlogom ne namerava družega, kakor še večje ponemčevanje našega slovenskega naroda, kakor se uže zdaj žalibog na škodo njegove omike v mestnih šolah godi. Jaz tu očitno izjavim, da sem državi in cesarju zvest Slovenec, da pa nikakor ne bodem in ne morem glasovati za tak predlog šolskega odseka, kateri je našemu narodu nepravilčen.

Mestni odbornik Klun: Jako se čudim, da se tako važen predmet, kakor je predlog šolskega odseka — ne morem reči drugače — stavi brez daljšega premisleka, brez natančnega razgovora, tako rekoč, da se prav izrazim, tihotapsko. Vprašam vas, slavna gospoda, ali je okrajni šolski nadzornik v isti res taka avtoriteta, da moremo kratko in malo, naslantajoči se samo na njegovo poročilo, katero je spisano jako strankarsko, sklepati prošnjo do deželnega šolskega sveta, katera bi proizročila tako daleč segajoče preuredbe nauka na mestnih ljudskih šolah! Moje mnenje je, da učitelji svoje učence bolje poznajo, ker imajo opraviti z njimi dan za dnevom, ko okrajni šolski nadzornik, ki le kratke ure priliko ima, z njimi seznaniti se. Bodite gospoda preverjeni, da bi naši učitelji gotovo bolje gojili nemščino, ako bi bilo mogoče, kajti oni dobro znajo, da se s tem nemškim učenjem denes odločujočim krogom prikupijo. Ali učitelji najbolje vedo, da nij poklic ljudske šole, otrokom le nemščino v glavo ubijati, oni znajo, da je poklic ljudske šole državljanje za praktično življenje skromno izobraziti, in so toliko pošteni, da ne pokopavajo potrebnega uka z jako iluzoričnim učenjem nemščine. Dokler so pa učitelji sami prepričani, da je za uk potreben materini slovenski jezik, dotle nemamo mi nobednega uzroka, deželnemu šolskemu svetu prošnje pošiljati, naj se nauk preustroji, učenju na kvar. Pustite to peščico slovenščine, katera se še v naših ljudskih šolah uči, bodite preverjeni, da jo nij Bog ve

kaj. Gospoda moja! Narodnostno vprašanje se je v zadnjem času vendar nekoliko pomirilo. Sprejmite denašnji svoj predlog in zopet boste razburili ljudstvo, katero se bode opravičeno dvignilo proti temu, da hočete še zadnji prostorček, ki je bil do zdaj domačemu slovenskemu jeziku v ljudskih šolah dopuščen, z nevspešnim učenjem nemščine izriniti.

Mestni odbornik Potočnik: Gotovo boste denašnje ugovore narodne stranke smatrali za to, da izvirajo iz tega, ker mi črtimo nemščino v obče. Ali gospoda moja, temu nij tako. Mi priznamo potrebo nemščine za tisti del naše mladine, katera se hoče dalje izobraževati, v drugem pa je vam naš program menda znan, da opravičeno zahtevamo, da se velika večina našega naroda izobrazuje na temelju narodnega slovenskega jezika, jedinega na katerega podlagi je sploh izobraženje ljudstva mogoče.

Mestni odbornik Regali: Duhovi so se kar se tiče narodnega vprašanja res nekoliko pomirili, zdaj pa vi pridete zopet s predlogom, kateri mora vzbuditi pri naših narodnih volilcih glasno nevoljo. Zmirom naše slovenske stranke očitata, da ruje in ljudstvo plaši; jaz pa denes vprašam, gospoda moja, kdo je ruvar in ščuvaj ljudstva, mi, ki ne storimo družega, nego da branimo najbolj zadnje ostanke pravice našega narodnega slovenskega jezika v ljudskih šolah, ali pa vi katerim nij družega v mislih, kakor kako bi zadnje drobtinico našega narodnega jezika iz šol pregnali. Ali mar mislite s predlogom šolskega odseka ustrezati germanizaciji? Motite se. Več stoletij nas uže skušate ponemčiti, ali hvala Bogu, brez vidljivega uspeha so bili ti poskusi.

Čudim se, da ste toliko časa odlašali jednak predlog, da vas je še le jako dvomna luč modrosti, s katero se hoče okrajni šolski nadzornik svetiti, napotila k temu. Gospoda moja ali mar mislite, da boste s predlogom, katerega nam denes ponujate kaj pri deželnem šolskem svetu opravili? Motite se! Naečelnik deželnega šolskega sveta je naš deželni predsednik vitez Kalina, mož kolikor dozda slišimo od njega, pravičen in objektivni, kateri ne smatra za svojim poslom, kot namestnik presvitlega cesarja v naše deželi biti le germanizator kakor bi vi radi.

Vprašam pa dalje ali nemajo starši otrok nobene pravice do njih? Ti pa v ogromnej večini zahtevajo in to opravičeno po državnih postavah, da se iz naših šol naš domači jezik ne izriva, da se otroci ne nemčijo, nego ostanejo kar so: namreč Slovanje. Le vaša — ne morem drugače reči otročarijska besnost vas navaja k temu, da prinašate enake predloge, v katerih v slepem sovraštvu do naše domovine in našega naroda, katerega sramotno zatajujete, ne premissljuje družega,

kakor po kakošnem potu bi naj hitreje pošteli slovánski živelj v našej deželi uničili. S ssmo nemško brozgo, katera se našim otrokom v ljudskih šolah v glavo ubija, ne bode te našega naroda osrečili, in če bi bili vi pošteli, morali bi sami smejeti se takemu predlogu, kakor bode to storil vsak pošten pravi Nemec. Jaz protestujem v imenu svojih volilcev proti temu, da bi se ta predlog sprejel, kajti on namerava izdajo slovenskega ljudstva, katero vam ne bode nikdar za v predlogu nameravane naredbe hvaležno, nego vas bode za nje klelo.

Odbornik dr. Ahačič: Denašnje šolske postave so uže v višjih krogih kot nepraktične izpoznane, in v kratkem se bodo prenaradile. Jaz mislim tedaj, da nijsmo ne mi, še menj pa okrajni šolski svet, poklicani, šolske postave prenarajati, temuč čakajmo, da se bode to zgodilo od tistih mož, ki so zato poklicani. Izogibajmo pa se tudi, da ne bomo s takimi predlogi zasejali novega strastnega sovraštva mej prebivalstvo. Mi gotovo nijsmo sovražniki nemškega jezika, temuč mi želimo, da bi se naši otroci učili zraven domačega še kolikor mogoče družih jezikov. Ali mi pa tudi vemo, da je slovenskemu otroku sedmih ali osmih let, ki pride v ljudsko šolo, najprej potrebno nekoliko praktične izobraženosti, katero pa more le na podlagi materinega jezika zadobiti. Prosim vas tedaj, gospoda moja, ne potepajte še to malo cvetličico slovenščine, kolikor jo je še na naših ljudskih šolah. Če pravite, da se otroci v naših šolah dovoljno slovenščine uče, vam na to iz svoje prakse povem, da nij res, kajti moj sin se nij naučil slovenščine v ljubljanskih šolah prav nič, pač pa v sv. Pavlu na Koroškem toliko, da zna denes z razumom čitati „Slovenski Narod“. Prosim vas tedaj, preidite črez stavljeni predlog šolskega odseka na dnevni red, drugače moram o vas misliti, da nemate nikakoršne ljubezni, nikakoršnega srca do našega slovenskega naroda in do naše domovine.

Odbornik dr. Schrey: Jako se čudim, da se popolnem naravnemu in opravičenemu predlogu od gospodov druge strani podtika namen germanizacije. Podučevanje v slovenskem jeziku se po predlogu šolskega odseka ne bode kar nič oškodovalo, to bodo gospodje, ako o stvari mirno premišlujejo, gotovo uvideli. Temu pa se vendar ne bodo hoteli upirati, da se nemški jezik v naših mestnih ljudskih šolah goji vsaj v tistej meri kot slovenski. §. 19. državnih osnovnih postav daje nemškemu jeziku, kot deželnemu jeziku tiste pravice kot slovenskemu, in jako se je čuditi, da se je z nemškim jezikom v naših šolah ravnalo dozdej tako mačehovsko. Naše zahteve za gojenje nemškega jezika so jako ponižne, in če ima kateri jezik pravico pritoževati se, da se zanemarja, je to gotovo v Ljubljani nemški jezik. Rzsodil pa bode o našem predlogu deželni šolski svet v postavnih mejah, in vsaj veste, da je to korporacija, katera za nemščino ravno nij navdušena. V obče pa zahtevajo starši slovenskih otrok, da se bolj uči nemščina in jaz mislim, da je naša dolžnost, tem zahtevam kolikor mogoče ustrezati.

Mestni odbornik Klun: Akoravno namen ponemčevanja tajite, bodo ga vam čeravno mislite, da nij res, opravičeno vsi podtikali. Videli boste, kako se bode vnela zopet razdraženost mej ljudstvom, ki ne bode ne vašeje ne našeje stranki ljuba. — Namen ljudske šole

vendar nij, ne bode in ne more biti učenje tujih jezikov, ampak da otroci pridobé tisto množino vednosti, katera jim je za praktično življenje potrebna. Jaz tedaj podpiram predlog svojega tovariša dr. Ahačiča, da se o predlogu šolskega odseka preide na dnevni red.

Mestni odbornik Petričič: Trdilo se je tu od nam nasprotne stranke, da se otroci v ljudskih šolah dovoljno slovenščine uče. Jaz pa proglasim to izjavo kot neresnično, kajti slovenščina je v naših mestnih ljudskih šolah uže v najzadnjem kotu.

Mestni odbornik dr. Bleiweis: Jaz vem iz prakse pri svojih otrocih, kateri obiskujejo ljudske šole, da se v njih slovenščine skoraj prav nič ne uče, in da se mnogo dražega časa s tem gubi, da se jim nemščina v glavo vtepava. Kar je pa povedal mestni odbornik dr. Schrey, da se nemški jezik v ljudskih šolah zatira, morem smatrati le kot ironijo, kajti, da bi se nemški jezik zatiral, nijsem nikdar slišal, pač pa jaz tako dobro kakor g. Schrey vem, da se zatira na vse pretege slovenski jezik.

Poročevalec mestni odbornik vitez Kaltenegger: Izustila se je tu ponovljeno beseda, da imamo namen z predlogom šolskega odseka uvesti v naše šole germanizacijo. (!) No, jaz mislim, da je ta beseda pala v prvem ognji, zato ne bodem na njo odgovarjal, temuč, ker je to oskrbel uže g. dr. Schrey. Če se nemščina v naših šolah uči, in to zahtevajo starši vseh otrok brez razločka, potem je tudi treba, da se otroci v nemščini vadijo. To in nič drugzega ne namerava predlog odsekov, kar se mu drugzega podtika, je neumestno. (!) Mi ne nameravamo napada na narod, in če je g. Regali trdil, da imajo tudi starši pravico govoriti pri odgojevanji svojih otrok, mu na to opomnim, da ravno najzobraznejši starši zahtevajo, da se bolje goji nemški jezik v ljudskih šolah, kar se najbolje uvidi iz tega, da v šolah, kjer se popolnem ali večinoma nemški podučuje, kakor v protestantski šoli in v šoli c. kr. vadnice, da v te šole starši najbolj otroke pošiljajo, tako rekoč v nje silijo. (Smeh.)

Glasuje se potem o predlogu dr. Ahačiča, kateri se ne sprejme, pač pa predlog šolskega odseka. Narodni odborniki potem zapuste dvorano.

„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“.

(4. občni zbor v Ljutomeru.)

Iz Ljutomera 12. junija. [Izv. dop.]

Po dolgo trajajočih tihih dnevih v Ljutomeru nastopila sta bila pri nas vendar dva dneva večje živahnosti. 10. in 11. dan t. m. sta bila pri nas večjega pomena. Obhajalo je „Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“ svoj 4. občni zbor, in ob jednem priredilo narodno svečanost. Ta je bila na binkoštni pondeljek. Popoludne je začela svirati v „pivarni“ godbena kapela izvrstnega učitelja ogerskih Slovencev, g. Murkoviča iz Belotincev, razne komade, mej katerimi so bili tudi jugoslovanske melodije. Ti dobro izurjeni godci (21 jih je), privabili so veliko občinstva, dasiravno so črni oblaki zabavo zaprečiti hoteli. (Le pest najhujših nemškutarjev nij bilo navzočnih.) Ko so došli gg. učitelji iz daljnih krajev slovenske Štajerske, zapeli so tudi ti nekaj dobro ubranih slovenskih pesnij. Na večer se je razveseljevanje nadaljevalo v čitalnici, kjer so bili

prostori premajhni, da bi mogli vso došlo gospodo sprejeti. Tu je svirala godba, tu so se pesni prepevale, bile so napitnice od navzočih narodnih učiteljev na domoljube in nasprotno, ter naposled se je plesajelna mladina skoro do belega dne v krogu vrtila. Od napitnic naj omenjam ono g. Lapajna na ljutomerske domoljube, osobito na predsednika (g. dr. Mravljaka) in podpredsednika (gosp. Kukovca) ljutomerske čitalnice, ter kasneje na ormuške šolske prijatelje, kateri so bili k veselici došli. G. Kukovec je napil narodnemu učiteljstvu, ter povdarjal zlasti to njih nalogo, čuvati napadeno narodnost slovensko, brez katere si nam nij misliti napredka in omike. G. Žiher je tudi napil temu ljutomerskemu prvaku. Bile so še napitnice od g. dr. Žižka, g. Hrena in dr.

Drugi dan, vtorek, je bil najprvo izlet k vili g. Zemljiča nad Ljutomer, od koder so gg. učitelji opazovali krasne ljutomerske vinograde na jugu, lepo mursko polje na severo-izhodu, in dalje obširno pokrajino prekmurskih Slovencev.

Ob 1/2 9 uri pa se je začelo resnobno delo, namreč naš 4. občni zbor. V navzočnosti precejšnjega števila učiteljev in g. c. kr. okrajnega glavarja pl. Premersteina otvoril je predsednik g. Lapajne skupščino s sledečim nagovorom:

„Slavni zbor!

Dragi sodrugi in prijatelji!

„Šola je draga in lepa reč.“ Tako je večkrat rekel pokojni slovenski škof Slomšek, katerega smemo Slovenci k prvim domoljubom in prvim slovenskim pedagogom prištevati. Šola je ljuba reč vsem pravim domoljubom in in ljudem plemenitega srca ter vsem prijateljem napredka in omike. Toliko bolj morajo biti učitelju pri srci, kajti on je njej posvetil svoje življenje, on živi za njo in živi tudi od nje. Da more šola napredovati, treba je, da učitelj svojo sveto dolžnost vestno izpolnjuje, zlasti kadar se nahaja mej mladino v svojej učilnici. To velja o pojedinem učitelju, o pojedinem razredu. Na večrazrednej šoli, kjer več učiteljev deluje, pa je treba izporazumljenja in harmonije vsega učiteljstva, ako se hoče, da ves zavod z dobrim vspehom napreduje. Da pa šolstvo cele pokrajine, kakor je na pr. naš spodnji ali slovenski Štajer, času primerno v napredku koraka, treba je zopet nekakovšnega izporazumljenja o važnih načelih, o sredstvih, treba je nekacega vodstva in središča, iz katerega se dobre misli in nasveti, dobri pomočki po celej pokrajini razširjujejo. Treba je z jedno besedo učiteljskega društva, kakor je baš naše „Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“. Iz katerega namena se je osnovalo in katere cilje imamo pri svojem delovanju, to se je uže večkrat razjasnilo. Po naših pravilih smo za „pospeševanje in podpiranje narodnega šolstva“ s tem skrbeli, da smo izdajali svoj časopis. Zakaj smo morali prenehati z njim, to je bilo uže dovolj po časopisih razjasneno. Mi se nijsmo namreč v zdanjih okoliščinah nadejali, da nam bodo v bodoče prizanesli velik davek, nijsmo se nadejali, da nam v bodoče ne bodo nalagali glob. Se ve, da tudi materijalno stanje naše vsled tega in vsled mlačnosti nekaterega dela naših naročnikov nij bilo prav ugodno, toda strah pred vednimi konfiskacijami, strah pred denarnimi kaznimi, prevdami, davkom je bil največji uzrok, da smo morali svoj organ ustaviti.

Za pospeševanje šolstva smo bili izdali

„učiteljski koledar“, „zgodovino“ in „zemljepis“. Kakor boste iz poročila blagajnikovega posneli, je imelo društvo pri „koledarji“ mali dobiček, pri „zemljepisu“ tudi izgube ne bo. Taisto se pa o „zgodovini“ žalibog reči ne more, kajti, če se še ostalih 900 iztisov ne bode razprodati moglo, imelo bode društvo pri njej kacih 50 gl. izgube. Odbor je storil potrebne korake, da bi bili te knjige odobreni; a gledé „zgodovine“ je došel negativen odgovor, in gledé „zemljepisa“ pa se odgovor že 8 mesecev pričakuje. Ako je pero pisateljevo pri teh in drugih njegovih knjigah krivo neodobrenja in celo preganjanja, zdaj je to za nas še tolažilno, kajti dobe se še tudi druga peresa, ki bodo knjige pisala, in utegne se pero tudi tega pisatelja še popraviti. Ako pa je slovenski jezik, ki je v knjigah, neodobrenje zadolžil, kar si sicer naravnost trditi ne upam, tedaj pa si za-se in za naše šole tolažila ne vem. — Društvo je delovalo tudi s tem, da je zbere sklicovalo. Veliko glavnih skupščin in odbornih sej nij bilo mogoče sklicati iz znanih raznih vzrokov. Sami še celo občnega zbora nismo mogli imeti. Zakaj smo Vas, spoštovana gospoda, letos ravno v Ljutomer pozvali o tem se je uže tu in tam govorilo. Mislili smo si: Tu je sedež društva, tu imamo precej pravih in podpornih udov, učiteljev in domoljubov ter šolskih prijateljev, Ljutomer je prijazen trg, njegova okolica krasna; zakaj ne bi nas sodrugi in prijatelji enkrat v tem kraji obiskali? Občnega zbora je bilo pa tudi treba uže vsled naših pravil, da odbor (osobito predsednik in blagajnik) položi račun o svojem delovanju, račun o denarnem stanju društva, da si odloži nekoliko bremena, in oprostí odgovornosti za minolo dobo blizu 2 leti. — Potem pa, ko minulo dobo položimo kolikor, toliko ad acta, posvetovati se nam je o bodočem delovanju. Križem rok nam nij držati; ničesar se samo ne stori. Pomagati si moramo sami, sami se moramo gibati, le v gibanju je življenje. Ne smemo nemarni boljše dobe čakati, kajti vtegnemo jo morda še dolgo dolgo čakati. Jaz sam, ki sem vsaj nekoliko uže storil, si rad zopet dela, bremena i odgovornosti naložim, samo da vidim, da imam poleg sebe tudi nekaj podpornikov, somišljenčev in prijateljev. Zato Vas prosim, nasvetujte danes, kaj je storiti našemu društvu, s čemur bi se z ozirom na naša pravila slovensko-štajersko šolstvo pospeševalo.

S tem Vas v imenu celega odbora bratovsko in prav pristrčno pozdravljam, posebno pa one gospode, ki so iz daljnih krajev na naše vabilo k nam prišli. Radostno pozdravljam tudi one gg. podporne ude našega društva in v obče šolske in učiteljske prijatelje. Čast imam tudi predstavljati g. c. kr. okrajnega glavarja pl. Premersteina kot cesarskega komisarja pri denšnjem zboru.“

Na to je poročal tajnik g. Klanjšček tako-le: „Kako je društvo delovalo, o tem Vam je v obče razložil g. predsednik, ki je opravljal večino društvenih poslov, pa o tem Vam tudi je uže znano veliko iz bivšega društvenega organa „Slovenskega učitelja“.

Od zadnjega občnega zbora v Ptujju l. 1876 je imel odbor več sej, toda le k dvema se je bilo dovoljno število odbornikov zbralo. Prva je bila v maju l. 1877 in druga pa v aprilu letošnjega leta. Zakaj nij bilo lani nameravanega občnega zbora v Brežicah, to je Vam tudi uže znano. Društvo šteje zdaj še 62 pravih družabnikov, t. j. štajerskih učitel-

jev, in 21 podpornih udov t. j. učiteljev družih dežel ali pa neučiteljev. Mnogo mej temi sicer društvenine nijso še poravnali, a podpirali so društvo drugim načinom, t. j. pravi udje z duševno in materijalno podporo bivšemu našemu organu, podporni udje pa samo z gmotno podporo. V tej zadevi zasluži, hvaležno imenovan biti velečenjeni g. dr. Kočevar v Celji, ki je društvu poklonil 10 gl. razven tega, da je naš časopis podpiral. Zahvalo naj izrečemo tudi blagorodnima gospodoma, bratoma: dr. Sernecema, ki sta pravde društvenega organa brezplačno vodila.“

Ker na predsednikovo in tajnikovo poročilo nihče nij imel ničesar dostavljati ali ugovarjati, poročal je g. blagajnik Kovačič o društvenem stanju. Iz tega obširnega poročila, katerega je razjasnjeval še posebno predsednik sam, posnamem tu samo to, da je imelo društvo od zadnjega občnega zbora (16/8, 76) 1524 gl. 25 kr. dohodkov in 1509 gl. 10 kr. stroškov. Pasiv ima društvo le malo, nasprotno pa znašajo njegova aktiva okoli 500 gl. In tega se uže razvidi, da je društvo delovalo in da more svoje delovanje nadaljevati, kakor hitro se mu še izostala precejšnja svota poplača.

Obširno po posameznih točkah razloženi račun se je od navzočnih zadovoljno na znanje vzela. Za pregledovanje računov pa so bili na predlog g. Žihra izvoljeni gg. Mikelj, Klanjšček in gospodična Ekelj.

Pri 5. točki dnevnega reda se je govorilo o bodočem društvenem delovanju. Nekateri gg. so predlagali, da bi društvo začelo izdajati zopet svoj časopis, drugi, da bi izdajalo pedagoške spise v vezkih, in zopet drugi, da bi se izdajali spisi za mladino, za šolske knjižnice. Razodevalo se je še več želj, n. pr. o izdatvi zdanjih društvenih knjig (zgodovine, zemljepisa) v drugem popravljenem natisu (kečlar se namreč prvi natis razpeča), o izdatvi knjižice „domovinoslovje za slovenske šole“ (Heimatskunde), o založbi letnega poročila našega društva i. t. d.

Na izraženo željo g. predsednika in družih udov se je sklenilo, vse te predloge novemu odboru v pretres izročiti, kajti zdaj društvo nij v stanu, niti jednega teh predlogov izpeljati. — Utegne se pa v teku 5-6 mesecev materijalno stanje in morebiti tiste vnanje okolščine, katere so društvo do zdaj ovirale, tako zboljšati, da se bode društvo vsaj na nekatere teh predlogov ozirati moglo. Pri tej točki se je tudi sklenilo, da znaša letnina društvenikov za l. 1878 in 79 samo po 50 k. — Pri 6. točki se je za sedež društva odločil zopet Ljutomer; za prihodnji občni zbor je bil pa Maribor izbran.

Volitev predsednika in odbornikov se je vršila po listkih. Za predsednika je bil izbran g. Lapajne, tukajšnji nadučitelj. Ostali odborniki pa so: G. Kryl (podpredsednik), učitelj realke, g. Mikelj, g. Klanjšček (tajnik), vsi v Ljutomeru; g. Kovačič (blagajnik), g. Žinko, g. Štrenkel, vsi v Središču; g. Štuhec (pri sv. Božanku), g. Repič (pri sv. Miklavžu), g. Kosi (pri sv. Lenartu), g. Možina (pri sv. Marku), g. Žihar (v Vurbergu), g. Hren (v Framu), g. Brezovnik (v Vojniku) in g. Jarc (pri sv. Jurju na j. ž. Glasove so še dobili gg: Škoflek, Jurkovič, Pirc, Poljanec, Jamšek, Žolnir, Kregar, Šijanec, Kunšič in dr.

Od posameznih predlogov (zadnja točka) naj omenjam: 1. G. Kryl je predložil, naj se

vsem društvenim upnikom odpusti $\frac{1}{3}$ dolga, ako ostali $\frac{2}{3}$ vsaj v 3. mesecih plačajo. Ako pa ves dolg plačajo, naj se jim da za nagrado primerno število društvenih knjig. (Sprejeto.) — 2. Na predlog istega gospoda se je sklenilo, da se podari nekaj društvenih knjig onim udom, kateri so letnino za vsa 4 leta poplačali. (Vsem navzočim gg. učiteljem je predsednik tudi podaril nekaj društvenih in nekaj svojih knjig.) — 3. Na predlog g. Mikeljna se je sklenila pritožba na slavno naučno ministerstvo zoper to, ker okr. šol. svetí ptujskega in ljutomerskega okrajnega glavarstva slovenske društvene knjige iz šolskih bukvarnic konfiscirajo. (Po zboru je g. glavar Premerstein privatno povedal, da teh konfiskacij deželni šolski svet nij potrdil.) Predlog g. Mikeljna je bil sprejet jednoglasno. Bili so tudi še drugi predlogi manjše važnosti, n. pr., da se pošlje zastopnik k 3. skupščini hrvatskih učiteljev, katera bode 4., 5. in 6. septembra v Oseku. (To se je odboru pripustilo.) Prečitala sta se še došla telegrafična pozdrava g. Šijanca (od sv. Duha), in g. Žinka (iz Središča), ki sta bila z veseljem sprejeta.

Zbor je dokončal g. predsednik s temi le besedami:

„Zahvaljujem se vam vsem za simpatično udeležitev pri razpravah denšnje skupščine, pri kateri ste pokazali, da vam je v resnici mar za pravi napredek slovenskega šolstva, zlasti pa, da vas veseli še dovolj čvrsto stanje našega društva. Želim vam, da se srečno domov vrnete, in tudi v svojih krajih za korist društva delujete. Predno pa se ločimo, spolnimo svojo patrijotično dolžnost, ter zakličimo Nj. Veličanstvu našemu presvitemu cesarju Francu Jožefu I. trikratno: Živio! Hvalo izrekamo tudi g. okrajnemu glavarju za potrpežljivost njegovo pri denšnjih razpravah.“

Po dovršenem zboru je bil v čitalnici skupni obed, katerega se je udeleževalo 25 učiteljev in učiteljic. Tu so zopet bile vesele napitnice prijateljev na prijatelje, popevanje slovenskih pesnij, in živahno bratovsko razgovarjanje. In tako sta dva velevažna dneva le prehitro minula, kajti večina gg. učiteljev je morala kmalo odriniti, da je došla ob pravem času na železnico v Ormuž. Ostala bosta pa ta dva dneva v prijetnem spominu Ljutomerčanom in gostom — vrlim slovenskim štajerskim učiteljem.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. junija.

Ker je *nagodba* z Ogersko toliko kakor gotova, morali bi cislejtanski ministri odstopiti kakor so obljubili. Tudi nvanja politika se menda tako obrača, da bi ne bilo napak, ko bi se tu v notranjem kaj preobrnilo na bolje.

Oboroževanje in na noge postavljenje jednega dela naše vojske, ali parcijalno mobiliziranje, ki se zdaj v naši monarhiji vrši, veseli srce *magjarsko*. Kajti oni so tako slepi, da res mislijo, ka gre zdaj na vojsko proti svetej Rusiji. „Egyetertes“ to vojsko prorojuje kot nasledek brezvspešnosti kongresa, čeravno je celo Košut nad vojsko zoper Ruse obupal. Magjarski krogi ne morejo pozabiti, da so jih bili Rusi pri Vilagošu nabili, zato se jim vedno sanja o maščevanju. Zatorej magjarske novine uže samo to, da se je Rusija udala iti h kongresu, proglašajo kot popolno ponižanje Rusije. Kar lehkomišen človek želi, da bi bilo, rad misli da je.

Vnanje države.

Kako se bode **Anglija** vladala na kongresu in kaj bode terjala, nekoliko posvetljuje sledeče: Časnik „Globe“ objavlja obseg od 30. maja datiranega, spomenice dogovora Anglije z Rusijo, ki se tako glasi: Angleška vlada hoče na kongresu še sledeče točke naglašati: angleška vlada si pridržuje pravico na kongresu zahtevati sodelovanje Evrope pri upravni organizaciji obeh bolgarskih provincij, (pod Balkanom jedna in nad Balkanom druga) ter bode na kongresu razpravljala, kako dolgo in na kak način se ima ruska okupacija v Bolgariji vršiti, ter pošiljanje ruske vojske skozi Rumunsko obavljati in kakovo ime se bode južnej bolgarske provinciji dalo. Ne da bi se teritorijnega vprašanja dotaknila, bode Anglija razpravljala vprašanje vožnje na Dunavu. Angleška vlada si na dalje prihranjuje pravico, na kongresu celo vprašanje o morskih ožinah razpravljati, a ruski poslanik v Londonu spominja, da se drži carski kabinet izjave ministra Derbyja od 6. junija 1877 ter bode ruski poslanik na kongresu govoril za status quo. Angleška vlada hoče zahtevati od sultana, naj Evropi objubi, da bode na enak način menih družih narodnostij na gori Athos varoval. — V angleške zbornici je na neko interpelacijo Jamesovo Northcote odgovarjal, da „Globe“ sicer nij od vlade dobil objavljenega pisma. Dejal je, da je on list „Globe“ še le potem bral, ko mu ga je bil interpelant James pokazal, ter omenjenih razkritij pisma nij mogel (!) na tanko preiskati, in zato tudi ne more reči, je-li to pismo poročila prave in avtentične dogovore ali ne. Vsi jutranji angleški listi nikakor ne dvomijo, da ne bi bile od „Globe“ objavljene točke resnične in prave in „Times“ pravi, da ravno Northcotov odgovor na interpelacijo dokazuje, da je ono pismo avtentično.

Nemški narodno-liberalci so imeli v nedeljo v Berlinu shod, v katerem so se posvetovali, kako se imajo vladati pri prihodnjih volitvah. Imeli se bodo zdaj boriti proti oficijalnemu kandidatom, katere bode Bismark hotel imeti in zato uže porablja atentat na cesarja kot volilni maneuver.

Iz **Erzeruma** se piše, da je zdaj general Lazarev glavni poveljnik ruske armade v Armeniji postal, izvrsten strategik, ki je bil naredil črteže dobljenim bitvam v Aziji lani.

Perzijani, katerih vladar ravno zdaj po svetu potuje in s svojim smešnim obnašanjem razne velike kraje razveseljuje, domislili so se, da je njih tudi treba na kongresu, kjer se turška koža prodaja, zato je perzijski poslanik iz Pariza v Berlin odpotoval noseč dotično pismo perzijske vlade do Bismarka, Gorčakova, Andrassyja in Salisburyja.

Domače stvari.

— (Slavnost odprtja čitalnice v spodnji Šiški), katera se je vršila v nedeljo popoldne, se zavaljo popoludanskega silnega deževanja nij mogla po programu izvršiti. Ker je vreme zjutraj še nekoliko dobro kazalo, se je za gotovo pripravilo vse, in nij bilo mogoče več slavnosti zadnji trenotek preložiti na drugo nedeljo. Sitni dež pa je onemogočil, da bi se bili udeležili „Sokol“ in bizoviška čitalnica „in corpore“, kakor so bili tudi pevci ljubljanske čitalnice zaradi tega zadržani izvršiti svojo jako zanimivo točko programa. Odškodoval je pa došle goste zvečerni, jako obiskani in zanimivi ples za to nepriliko, in se je rajalo do polu noči, to se ve da je marsikomu težko dejalo, da je bila večja slavnost zaprečena, katera bi bila izpadla, ko bi bilo vreme le malo bolj ugodno, prav sijajno. Kakor slišimo, je pa odbor sklenil, popraviti ta nevspeh z drugo veselico, katera se bode napravila drugi mesec, in pričakujemo, da ne bode zopet sitni dež prišel kot nepriprav.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

— (Fzm. baron Kuhn) ima drevi ob 6. uri (mi to pišemo ponedeljek) v Ljubljano priti, da bode ogledal tukajšnjo dopolneno vojsko, in otide potlej v Novo mesto.

— (V nekdanj Lercherjevej) štaci cuni razkazuje se zdaj Cav. Michele Petagnov svetovno znani panoramski kabinet in bode razstavljen le še ta teden. Ker se sploh hvali, opozorujemo radogledne bralce nanj. Te dneve pridejo še posebno nove podobe na vrsto, mej družim tudi pariška svetovna razstava od leta 1878.

— (V Bolgarijo.) Poroča se nam, da se misli več slovenskih rodovin iz Vipavske doline v Bolgarijo preseliti, kjer bodo poskusili vipavsko vinsko trto zasaditi na rodovitnejši in obširnejši zemlji, nego so jo imeli dozdaj. Poslali so te dni jednega moža izmeje sebe po Savi in Dunavu v Filipopolj, da ogleda zemljo, in poizvé uvete, ter možnosti preselitve.

— (Odlikovanje.) Tajniku pri okrožnej sodnji v Celji Adolfu Prambergerju je podeljen naslov deželne sodnije svetovalca.

— (Obdarjen) je bil od ministerstva notranjih stvari Janez Košmerlj iz Jasenic, ker je dekletce Miciko Dežman iz vode izvlekel.

— (Tiskovna pravda.) Mariborski „Slovenski Gospodar“ ima prihodnji mesec pred celjskimi porotniki tiskovno pravdo. Tožega znani prijatelj Brandstetterjev, nemškutarski poslanec Konrad Seidl.

— (Valvazorja) je izšel 35. zvezčič. V njem je tudi jedna pola ki spada k prejšnjemu zvezčiču.

— (Sosed sosedu umoril.) Iz Krškega se nam piše: Minolo soboto se je zgodil v Tršljavci blizu Leskovca pri Krškem grozen čin. Neki kmet Škrbina in sosed mu Miha Škofljanec, oba posestnika na Bregah, prišla sta omenjeni dan zjutraj do svojih vinogradov v Tršljavci, kjer sta mejaša. Večletno sovrašstvo gnalo je Miha Škofljanca do maščevanja nad Škrbino; šel je torej prvi do hrama sosedovega, misleč ga pretepati. Škrbina, čuteč, da nij telesnej moči Škofljančevej kós, zagrabi brzo bližnjo kóso, ter jo zapiči zadnjemu skozi desno stran goltanca v osrdce. Škofljanec je sicer še 15 korakov iz hrama ven napravil, a potem mrtev se zgrudil. Škrbina to videč, ustraši se sam pred svojim dejanjem, pobere svoj cekar, ter se oglasi pri krškej sodnji. Oba sta oženjena in očeta več otrok. —t.

— (Iz Krškega) nam drug dopisnik, prepotnik, piše: Binkoštno sredo so našli služabniki g. Hočevarjevi na pragu 2 do 3 mesece staro dete, katero je g. Hočevar oddal krškej županiji. Neusmiljeno mater išče zdaj sodnija, kar se jej bode, kakor se zdi, tudi posrečilo, ker je otrok uže toliko star. Gospa Hočevarjeva pak je obljubila za otroka dajati mleko brezplačno.

— (Mobilizacija.) Tržaška policija je bolj ljubeznjiva nego naše državno pravdnitvo v Ljubljani. Ona je „Triesterci“ poslala pismo, v katerem uredništvu pove, da je na višji ukaz prepovedano razširjanje poročil o obsegu in podrobnosti mobilizacije vojske in deželnebrambe.

Razne vesti.

* (Bučele do smrti opikale.) V Fürplitzu je zadnja soboto nek gospodar bučelne pajne preiskaval nekoliko s premalo previdnostjo. Bučele se ga loté in ga tako hudo in močno opikajo, da je čez pol ure umrl.

* (Vnuk, ki je deda umoril.) Iz Topolca na Ogerskem se piše: Dne 2. t. m. je 82 let stari Štefan Bede svojega vnuka okregal zaradi slabega obnašanja in zanikernega življenja. Mladi človek se zaradi tega tako razjezi, da starca ob tla vrže in ga neusmiljeno obdeluje s polenom tako dolgo, da ded dušo izdahne. Morilec je ubegnil.

* (Iz Rima) se piše v „D. Ztg.“ 13. t. m. da je bil papež prej ta dan nevarno zbolel, potem mu je odleglo, a je še slaboten.

* (Podvodno plavanje.) Nek Grk, z imenom Gripari je pred nekaj dnevi v luki Piräus poskušal neko svojo iznajdeno ladjo, ki pod vodo plava in je ostal res sam s svojimi otroci poltretjo uro pod vodo.

Javna zahvala.

Za prijazen sprejem gg. učiteljev, za mnogobrojno udeleževanje pri veselici, prirejenej v čast našega zborovanja in za drugo razno stransko podpiranje pri našem podjetji izrekamo s tem vsem našim p. n. domoljubom in v obče p. n. ljutomerskemu občinstvu najsrčnejšo zahvalo.

V Ljutomeru, 13. junija 1878.

Odbor

„Učiteljskega društva za slovenski Stajer.“

Tujci.

17. junija:

Pri Slonu: Eizen iz Trebnja. — Mesar iz Bistrice. — Gruden iz Vrhnike. — Kopač, Kappel, Klein iz Dunaja.

Pri Matiči: Benedikt iz Trsta. — Brelih iz Reke. — Slanina iz Dunaja. — Seyfert iz Ljubljane. — Daub iz Dunaja. — Viola iz Reke. — Hoffman, Heller, Alterer iz Dunaja.

Dunajska borza 17. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	64	60	kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	64	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	35	„
Zlata renta	74	65	„
1860 drž. posojilo	114	—	„
Akcije narodne banke	860	—	„
Finančne akcije	241	—	„
London	117	10	„
Napol.	9	37 1/2	„
C. kr. cekini	5	59	„
Srebro	102	55	„
Državne marke	57	80	„

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebnejših za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebnejši za merjevce (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158—21)

V hiži št. 2 na igriškem trgu (Ballhausplatz) daje se od dneva sv. Mihaelija dalje

prodajalnica in stanovanje

v najem.

Natačneje izve se pri lastniku J. J. Kiantzu v istej hiši. (194—2)

Marke Wir empfehlen geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenschirme,
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe
der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(195—2)

Adolf Eberl,
zaloga oljnatih barv, lakov
in firnežev, (152—14)
v Ljubljani,
na Marijinem trgu, poleg frančiškanskega mosta.

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:
Pomladanski valovi.
Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.